

Nejvyšší kontrolní úřad

Jankovcova 1518/2
170 04 Praha 7

DATOVOU SCHRÁNKOU

V Praze dne 16. července 2021

Podnět k doplnění plánu kontrolní činnosti

Vážené dámy, vážení pánové,

Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále jen „**TI**“) je nevládní nezisková organizace zabývající se dlouhodobě problematikou korupce a hospodárného nakládání s veřejnými rozpočty. Tímto se obrací na Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „**NKÚ**“) s **podnětem k provedení kontroly hospodaření s majetkem státu v kapitole státního rozpočtu Kancelář prezidenta republiky**.

I.

Velké množství podezření na porušování zákona či nehospodárné nakládání s veřejnými prostředky ze strany představitelů Kanceláře prezidenta republiky (dále jen „**KPR**“) a jí podřízené příspěvkové organizaci Lesní správy Lány (dále jen „**LSL**“) indikují zvýšené riziko nehospodárného nakládání s veřejnými prostředky v těchto organizacích.

Mediálně dokladované kauzy ukazují na konkrétní problémy při obcházení zákona o zadávání veřejných zakázek, hospodaření KPR i LSL vykazuje závažné znaky klientelismu a všechny kauzy jsou doprovázeny zásadními nedostatky v otevřenosti či poskytování informací ze strany KPR či LSL.¹ Máme za to, že se již nejedná o individuální pochybení konkrétních pracovníků, ale systémový problém, který je udržován a neřešen vedoucími pracovníky KPR.

II.

Následující kauzy podle nás ilustrují problematický stav hospodaření obou zmíněných subjektů:

- Sponzorské dary pro politickou stranu Strana Práv Občanů Zemanovci až podezřele často navazovaly na přidělování zakázek KPR a jí podřízených organizací – tisk propagačních materiálů, rekonstrukci hradní restaurace, organizaci velikonočních či vánočních trhů nebo dodávku dárkových předmětů.²
- Stovky milionů ze sídla prezidentů putovaly k firmám, které mají blízko k hradnímu kanceléři Vratislavu Mynářovi anebo k lidem, které dosadil do LSL. Propojení na někoho z Hradu či jiné nesrovnalosti našli redaktori deníku Mladá Fronta DNES u zhotovitelů 25 zakázek za téměř 440 milionů.³ Podezření na systémové problémy v hospodaření ukazují i kauzy ohledně těžby kamene v areálu LSL či zpevnění nádrže Klíčava, kterou získala společnost sponzorující basketbalový klub vedený ředitelem LSL.⁴

¹ <https://www.transparency.cz/kauzy/milos-zeman-a-jeho-muzi-aneb-hrad-s-r-o/>

² <https://www.transparency.cz/porada-firma-na-hrade-trhy-diky-sponzoringu-zemanovcu-jeji-lide-poslali-strane-statisice-koron/>

³ <https://www.transparency.cz/zakazky-za-stamiliony-ziskaly-v-lanech-firmy-spjate-s-mynarem-a-jeho-lidmi/>

⁴ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sef-lan-chce-v-sidle-prezidenta-otevrit-kamenolom-za-prodej/r~76181c58abbf11ea8b230cc47ab5f122/>

- Dlouhodobá praxe zneužívání institutu veřejné zakázky malého rozsahu, který umožňuje přímo vybírat zadavatele podle velice volných pravidel, přičemž se tato praxe ukazovala nejen v oblasti poskytování právních služeb od advokátní kanceláře, která zastupovala prezidenta ve sporu s vnučkou Ferdinanda Peroutky, tak i v oblasti stavebních zakázek, kvůli kterým byl ředitel LSL nepravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. Jednalo se například o zadání “zakázky z ruky” subjektu, který je podezřelý z korupce a u kterého není LSL schopna jakkoliv odůvodnit svůj výběr.⁵ Takováto praxe ukazuje na hrubé nedostatky buď v dodržování interních postupů, popřípadě přímo v jejich nastavení.
- Komplexně lze současný problematický stav hospodaření ukázat na případu s prodejem dřeva z LSL.⁶ Za dosud nevyjasněných okolností bylo dřevo prodáno subjektům, které měly přímé napojení na prezidenta Miloše Zemana⁷ a vedení LSL. Současně i směřovalo do rukou sponzora Hradu.⁸ Celý dodavatelský řetězec vykazuje znaky účelově založených společností a tzv. bílých koňů, které slouží pouze pro zakrytí nezákonných benefitů osob spřízněných s úzkým kruhem osob kolem prezidenta. Zde se i naplno ukazuje neochota subjektů poskytovat informace, které by potvrdily či vyvrátily výše uvedená podezření. Na rozdíl od jiných kauz zde existuje ještě podezření na neplatnost smluv, protože zveřejněné smlouvy k těmto transakcím postrádají základní informace, jako například celkovou cenu.

Tato indikace klientelismu se projevuje v hospodaření KPR a LSL v mnoha kauzách. Ať už jde o výše zmiňované propojení sponzorských darů pro politický subjekt a získání zakázek KPR, zakázky pro advokátní kancelář či zakázka na zpevnění nádrže Klíčava, ale i doporučující dopis pro prázdnou schránku Liglass Trading kvůli zahraniční zakázce⁹ či pronajímání svěřených prostorů za nejasných podmínek.¹⁰

S ohledem na opakovanou snahu vyhybat se poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím a utajování informací o hospodaření obou subjektů¹¹ není možné efektivně vykonávat veřejnou kontrolu hospodaření takové instituce. Současně se u KPR i LSL sbíhá nezanedbatelný počet policejních vyšetřování a veřejných kauz, které přímo popisují šíří selhání v hospodaření s veřejnými rozpočty.

III.

V uvedených institucích stále aktivně zastávají řídicí funkce osoby, které byly obviněny z dotačního podvodu (Ing. Vratislav Mynář, vedoucí KPR),¹² nebo již dokonce nepravomocně odsouzeny za spáchání trestného činu zjednáni výhody při zadání veřejné zakázky (Ing. Miloš Balák, ředitel LSL).¹³ O desítkách či dokonce stovkách milionů korun z rozpočtové kapitoly KPR tak rozhodují lidé, kteří jsou stíháni pro majetkovou trestnou činnost nebo jsou nepravomocně odsouzeni za hospodářskou trestnou činnost spáchanou přímo při výkonu vedoucí funkce v LSL. Pokračují-li tyto

⁵ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/lany-balak-zach/r~08cdd956d7fd11eba7d80cc47ab5f122/>

⁶ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/nejen-pro-prodejce-pozemku-zemanovi-z-lan-utajene-putuje-dre/r~b87b2ebed11c11eab115ac1f6b220ee8/>

⁷ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/podnikatel-prodal-zemanovi-pozemek-pro-vilu-dcera-dostala-mi/r~27007830c75411ea95caac1f6b220ee8/>

⁸ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/drevo-z-lan-putovalo-i-sponzorovi-hradu-keremu-dal-zeman-me/r~2d062198d56511ea9d470cc47ab5f122/>

⁹ <https://www.transparency.cz/afery-liglass-mynar-se-zarucil-za-firmu-jejiz-vlastnik-dluzi-cesku-miliony/>

¹⁰ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/prazsky-hrad-pronajem-mynar-zeman-nejedly_1801030600_hm

¹¹ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kuberu-jsme-nevydirali-ze-schuzek-jsou-zapisky-hajil-se-mynar/r~bfbe11e695e411eaa25cac1f6b220ee8/>

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/mynar-bral-16-milionu-cisteho-zverejneni-platu-naridil-soud-119861>

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/lany-balak-zach/r~08cdd956d7fd11eba7d80cc47ab5f122/>

¹² https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vratislav-mynar-obivneni-dotace_2103091403_pj

¹³ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sef-lanskych-lesu-balak-odesel-od-soudu-s-triletem-trestem-za-ovlivneni-zakazky-153578>

osoby ve svých funkcích i přes tato zásadní pochybení, existuje vysoké riziko toho, že budou další veřejné prostředky ohroženy.

Vedení obou subjektů se odvolává pouze na obecnou presumpci nevinny, nicméně nečiní žádné kroky, které by zajistily, že postavení výše zmíněných pracovníků nebude nijak negativně ovlivňovat hospodaření KPR i LSL. I zde se ukazují vážně nedostatky v nastavení interních postupů, které by dokázaly eliminovat veškerá korupční rizika, která jsou ve výše zmíněných případech promítnuta.

IV.

Předpokládané výdaje kapitoly č. 301 státního rozpočtu (tedy výdaje KPR) pro rok 2020 činily 419 324 007 Kč¹⁴. Skutečné výdaje kapitoly však byly navýšeny prostřednictvím účelového neinvestičního příspěvku poskytnutého na provoz Správy Pražského hradu (dále jen „SPH“), příspěvkové organizace KPR, v souvislosti s nepříznivým vývojem hospodaření v důsledku pandemie COVID-19 vystoupaly o 215 000 000 Kč na 643 694 380 Kč.¹⁵ Pro srovnání: v roce 2011 činila kapitola č. 301 státního rozpočtu 339 045 000 Kč.¹⁶

Kontrolu hospodaření KPR a dvou jí podřízených příspěvkových organizací, tedy LSL a SPH vykonal NKÚ v minulosti již několikrát. Předchozí kontroly zaměřené na hospodaření KPR proběhly dvakrát v 90. letech a následně v letech 2003 a 2012¹⁷. Podle TI by tedy bylo adekvátní, aby nyní po 9 letech od poslední kontroly proběhla další kontrola hospodaření KPR, LSL a SPH.

V.

Přestože TI není subjektem, který je ve smyslu § 17 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, oprávněn podat podnět ke kontrole, obrací se TI tímto na členy NKÚ, aby zvážili zařazení odpovídající kontrolní akce zaměřené na hospodaření s majetkem státu v kapitole státního rozpočtu Kancelář prezidenta republiky do plánu kontrolní činnosti NKÚ. Zároveň zdvořile žádáme o vyrozumění, jak bylo s tímto podnětem naloženo.

S pozdravem



.....
Transparency International – Česká republika, o. p. s.

Petr Leyer
ředitel

¹⁴ Příloha č. 3 zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění zákona č. 323/2020 Sb.

¹⁵ Návrh závěrečného účtu kapitoly 301 – Kancelář prezidenta republiky. Kancelář prezidenta republiky, 8. 4. 2021, č.j. KPR 1174/2021, s. 16. Dostupné zde: <https://www.hrad.cz/file/edee/cs/prezident-cr/kancelar-prezidenta-republiky/povinne-zverejnovane-informace/hrad-zaverecny-ucet-kapitoly-301-2020.pdf>

¹⁶ Příloha č. 3 zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, ve znění zákona č. 97/2011 Sb.

¹⁷ Kontrolní akce č. 93/31, 97/36, 02/36 a 12/05.

Jednotlivé kontrolní závěry dostupné zde:

<https://nku.cz/assets/kon-zavery/K93031.pdf>

<https://nku.cz/assets/kon-zavery/K97036.pdf>

<https://nku.cz/assets/kon-zavery/K02036.pdf>

<https://nku.cz/assets/kon-zavery/K12005.pdf>